

HÜDAVENT HATUN

TÜRBELER

HÜDAVENT HATUN TÜRRESİ

Taç kapısı üzerindeki inşa kitabesine göre, 712H./ 1312–13 M. yılında yapılmıştır. Anadolu Selçuklu Hükümdarı IV. Rukneddin Kılıç Aslan'ın kızı Hüdavent Hatun yaptırmıştır. Günümüze bazı onarımlar görenek gelen türbe, orijinal özelliğini korumaktadır. Yapı, tek katlı ve sekizgen planlı türbeler grubuna girer. Yapı inşasında sarımsıkta renkte ince yönü trakit taşı; kapı ve pencerelerin söve, kemer ve lentolar ile kasnakta kuşak ve kitabelerde beyaz mermer kullanılmıştır. Kasnakta sivri kemerli alınlıklardaki bezemelerle, pencerelerdeki figürlü süslemelerde ve pencere şebekelerinde daha ince dokulu ve sert olan kırmızımsıkta renkte taş; iç mekânın kubbe kasnağında sağır sivri kemerlerde siyah kesme taş kullanılarak oldukça zengin malzemeye yer verilmiştir. Yapının inşasında oldukça temiz ve itinalı bir işçilik görülür.

Türbe, sekiz kenarlı bir kaide üzerinde sekizgen gövde olarak yükselmekte ve üstte onatlı kenarlı kasnağa dönüşerek içten kubbeye, dıştan da sekiz kenarlı piramidal külahla kapatılmıştır. Türbe yapı bakımından olduğu kadar, bitkisel, geometrik ve özellikle figürlü plastik bezemeleri bakımından özeldir.

EXAMPLES OF TURBE (MONUMENTAL TOMBS)

HÜDAVENT HATUN TURBE

According to the inscription above the crown door it was built in the years 1312-13 A.D. (Islamic Calendar: 712). It was built for Hüdavent Hatun who was the daughter of Rukneddin Kılıç Aslan IV, ruler of the Anatolian Seljuk State. Having undergone various modifications and additions the turbe preserves its original function. It belongs to the group of turbes built to an octagonal plan with a single storey. In the construction a yellow coloured thin cut thraçyte stone has been used; for the door and window frames, arches and lintels and for the band of the drum white marble has been employed. The drum is adorned with pointed arch frontals; the windows are decorated with figures and around the windows a finer and stronger red stone has been employed; on the inside of the drum of the dome black cut stone has been shaped into false pointed arches, all giving a sense of a wealth of materials. The building exhibits rather tidy and skilful craftsmanship.

The tomb is made up of an eight-sided base on which stands an octagonal body around which there is a sixteen-sided drum that resembles a dome from the inside and an eight-sided pyramid from the outside. The tomb is interesting not just from the point of view of its construction but also for its representations of flora and fauna, geometric patterns and, especially, figurative decoration.

Anadolu Selçuklu hükümdarı IV. Rükneddin Kılıçarslan'ın kızıdır. Türbesinin Taç kapının üzerindeki kitabede, "712H.-1312-13M. yılında yapılmıştır." denilmektedir.

Türbenin taçkapı, mihrap ve mermer sandukalarında inşa ve ayet gibi çeşitli kitabeler bulunmaktadır.

Taçkapı:

1- Vallahü veliyyü'r-rahmeti ve'l-mağfireti emere bi-'imareti hazihî't-türbeti'l mübareketi, el-cariyeti, er-raciyeti rahmetallahi ve avfehu.

2- Hüdavend Hatun bintü's-Sultan eş-şehid Ruknu'd-dünya ve'd- din Kayhusrevtağammedehullahü ve bi-gufranihi

3- fi şuhuri sene isney'aşere ve seb'a mi'e ve'l-hamdü li-veliyihi ve's-sellatü'ala nebiyyihi ve alihi.

[Allah rahmet ve mağfired sahibidir. Bu mübarek türbenin inşa edilmesini, Allah'ın rahmet ve affını dileyen aciz kul, Keyhusrev'in Oğlu şehit Sultan Rükneddin'in -Allah ona mağfired eylesin- kızı Hüdavent Hatun 712H senesinin aylarında emretti. Allah'a hamd, O'nun peygamberine ve yakınlarına salât ve selâm olsun.] Ayet Kitabesi:

"Bismillahirrahmanirrahim. Vallahüyed'ü ila dari's-selam ve yeh- di men yeşau ila sıratın müstakim."

[Bağışlayan ve merhamet eden Allah'ın adıyla; Allah kullarını esenlik yurduna çağırıyor ve O, dilediğini doğru yola iletir. (Yunus Suresi,25. ayet)] Mihrap:

1- Lailahe illallah Muhammedü'r-Resulullah

2- Erselehu bi'l-hüda ve dinî'l-hakkı

[Allah'tan başka ilah yoktur. Muhammed Allah'ın peygamberidir. O'nu(Hz. Muhammed'i) hidayet (Kur'an) ve hak din ile gönderen O'dur.]

Türbenin içinde taş zemin üzerine yan yana dizilmiş, yekpare mermerden yapılmış üç sanduka bulunmaktadır. Birinci sanduka Hüdavent Hatun'a aittir. Sandukanın baş ve ayak ucunda sülüs hatla yazılmış üç satırlık kitabeler vardır. Başucunda;

1- Heza

2- Merkad el-melike

3- Huand Hatun

(Bu mezar Melike Huand Hatun'undur.) yazılıdır.

Ayak ucunda da üç satırlık kitabe de ise;

1- Leylete

2- el-isneyn salise Receb

3- fi sene isna ve selasin ve seb'a mi'e

[(O) 732H. senesi Receb ayının üçüncü Pazartesi gecesı (vefat eyledi).] denilmektedir.*14'

* ÖZKARACI, Doç. Dr. Mehmet, Niğde'de Türk Mimarisi, Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara 2001, s.122-135

